

Հավելված N 4
ՀՀ կառավարության 2026 թվականի
հոկտեմբերի 8-ի N 1464-Ն որոշման

«Հավելված N 16
ՀՀ կառավարության 2019 թվականի
օգոստոս 8-ի N 1025-Ն որոշում

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ
ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ**

**ՍՏՈՒԳԱԹԵՐԹ
ԳԱԶԱԼՑԱՎՈՐՄԱՆ (ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՀԱՄԱՏԵՂՎԱԾ) ԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ**

1. ՏԻՏՂՈՍԱԹԵՐԹ

Քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի (ՔՏՀԱՏՄ)
ստորաբաժանման անվանումը,

հեռախոսահամարը, գտնվելու վայրը

ՔՏՀԱՏՄ-ի ծառայողի պաշտոնը,

ազգանուն, անուն, հայրանուն

ՔՏՀԱՏՄ-ի ծառայողի պաշտոնը,

ազգանուն, անուն, հայրանուն

ՔՏՀԱՏՄ-ի ծառայողի պաշտոնը,

Ստուգման սկիզբը (ամսաթիվը)՝ _____ 20 թ.

Տնտեսավարող սուբյեկտի անվանումը,

_____ Հ Վ Հ Հ

--	--	--	--	--	--	--	--

Պետական ռեգիստրի գրանցման համարը, ամսաթիվը

Տնտեսավարող սուբյեկտի գտնվելու վայրը (բնակության վայր), կայքի, էլեկտրոնային փոստի հասցեները

(հեռախոսահամարը)

Տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարի կամ լիազորված անձի ազգանունը, անունը, հայրանունը

(հեռախոսահամարը)

Ստուգման հանձնարարագրի համարը՝ _____ տրված՝ _____ 20 թ.

Ստուգման նպատակը, պարզաբանման ենթակա հարցերի համարները՝ _____

2. ՀԱՐՑԱԾԱՐ

ԳԱԶԱԼՑԱՎՈՐՄԱՆ (ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՀԱՄԱՏԵՂՎԱԾ) ԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

NN ը/կ	Հարցեր	Այո	Ոչ	Զ/Պ	Կշիռ	Հղումներ նորմատիվ իրավական ակտերին	Ստուգման մեթոդը	Մեկնաբան նույնություն
I	Շենքերին, շինություններին, տարածքներին ներկայացվող հրդեհային անվտանգության պահանջներ							
1.	Գազալցակայանի տարածքի տեսանելի վայրերում փակցված է ծխելը արգելող ցուցանակներ				10	«4», հավելված, բաժին 9, գլուխ 22, կետ 682	1,2	
2.	Ռեգերվուարը ունի չհրկիզվող նյութերից պատրաստած ցանկապատ				8	«4», հավելված, բաժին 9, գլուխ 19, կետ 506	2	
3.	Գազալցակայանի տարածքն ապահովված է պահպանական/պահակային լուսավորությամբ				8	«4», հավելված, բաժին 9, գլուխ 19, կետ 508	2	
4.	Ավտոգազալցավորման ճնշակայանից (ԱԳԼԾԿ, ճնշակ, կուտակիչ, լցարկիչ) մինչև իրեն չպատկանող շինությունները նորմերով պահանջվող նվազագույն միջտարածությունները պահպանված են				10	«8», հավելված, գլուխ 4, կետ 26	2	I*
5.	ԱԳԼԾԿ-ի տարածքում իրեն պատկանող շինությունների և սարքավորումների միջև նորմերով պահանջվող նվազագույն միջտարածությունները պահպանված են				10	«8», հավելված, գլուխ 4, կետ 27	2	II*
6.	Համատեղված (սեղմված բնական գազ, հեղուկացված ածխաջրածնային գազ (այսուհետ՝ ՀԱԳ), բենզին և դիզելային վառելանյութ) ավտոլցակայանի տարածքում իրեն պատկանող շինությունների և սարքավորումների միջև նորմերով պահանջվող նվազագույն միջտարածությունները պահպանված են				10	«8», հավելված, գլուխ, 4 կետ 28	2	III*
7.	Գազալցակայանի տարածքով օդային էլեկտրահաղորդակցման գծեր անցկացված են				10	«2», հավելված, կետ 259	2	
8.	Գազալցակայանի տարածքը պաշտպանված է շանթապաշտպանության համակարգով				10	«2», հավելված, կետ 260	1,2	
9.	Գազի վթարային արտանետման խողովակաշարի նվազագույն				9	«6», կետ 10.6.8	2	

	բարձրությունը իր տեղակայման հարթակից պակաս չէ 3 մետրից							
10.	ՀԱԳ լցակայանից մինչև գազալցակայանին չպատկանող շենքերն ու շինությունները նորմերով պահանջվող նվազագույն միջտարածությունները պահպանված են				10	«2», հավելված, կետեր 190 և 192 աղյուսակ 7 և 9	2	IV*
11.	ՀԱԳ լցակայանի տարածքում իրեն պատկանող շինությունների միջև նորմերով պահանջվող նվազագույն միջտարածությունները պահպանված են				10	«2», հավելված, կետ 214 աղյուսակ 10	2	V*
12.	Տարահանման ճանապարհներին մարդկանց ազատ տարահանմանը խոչընդոտող հարմարանքներ չկան				9	«1», բաժին I, գլուխ 3, կետ 41, ենթակետ 2	2	
13.	Օբյեկտի ղեկավարի կողմից ընդունված իրավական ակտով սահմանված է ծխելու վայրը				9	«1», բաժին I, գլուխ 2, կետ 9, ենթակետ 1	1,2	
13.1	Գազի կուտակիչները տեղադրված են ստորգետնյա				9	«8», հավելված, գլուխ 4, կետ 27, ենթակետ 6	2	
II	Էլեկտրասարքավորումներին ներկայացվող հրդեհային անվտանգության պահանջներ							
14.	Պայթյունավտանգ գոտիներով սենքերում (գազի վտանգավոր խտության պարագայում) էլեկտրամատակարարման սխեման իրականացված է այնպես, որ տեխնոլոգիական սարքավորումները ավտոմատ անջատվեն				9	«2», հավելված, կետ 256	2	
15.	Էլեկտրասարքավորումները մոնտաժվել և շահագործվում են էլեկտրական սարքավորումների տեղակայման կանոնների համաձայն				9	«1», բաժին I, գլուխ 4, կետ 45	2	
16.	Պայթյունավտանգ գոտիներում տեղադրված էլեկտրասարքավորումները պայթյունաանվտանգ կատարմամբ են				9	«6», կետ 10.8.9	2	VI*
17.	Բոլոր շինությունների էլեկտրական սարքավորումները համալրված են հողանցման համակարգով				10	«1», գլուխ 17, կետ 211	1.2	
18.	Հեղուկացված գազերով կայանքները սնող տրանսֆորմատորային ենթակայանները կառուցված են առանձին կանգնած				9	«6», կետ 10.8.4	2	
III	Ջեռուցման և օդափոխման համակարգերին ներկայացվող հրդեհային անվտանգության պահանջներ							
19.	Շինությունների ջեռուցումը իրականացվում է միայն՝ ջրային, շոգե (ցածր ճնշման) կամ օդային ջեռուցման համակարգի միջոցով				9	«6», կետ 10.7.12	2	
20.	Պայթյունավտանգ շինություններում ջեռուցման էլեկտրական կամ գազի սարքեր չեն օգտագործվում				10	«6», կետ 10.7.14	2	

21.	Պայթյունավտանգ սենքերը սարքավորված են ներահոս-արտահոս օդափոխությամբ				10	«6», կետ 10.7.15	2	
22.	Օդափոխության համակարգերում կիրառված են պայթյունաանվտանգ կատարմամբ օդափոխիչներ և էլեկտրաշարժիչներ				10	«6», կետ 10.7.16	2	
23.	Արտածման համակարգերից օդի արտանետումը կատարվում է շենքից վեր՝ ոչ պակաս, քան 2 մետր բարձրության վրա				9	«6», կետ 10.7.20	2	
24.	Ներածման համակարգերի համար օդի առումը իրականացվում է ավելի բարձր տեղից, քան արտածվող օդի արտանետման տեղը				9	«6», կետ 10.7.21	2	
25.	Բոլոր օդատարները պատրաստված են չայրվող նյութերից				9	«6», կետ 10.7.22	2	
26.	Պայթյունավտանգ կարգի շինություններում տեղադրված են գազի վտանգավոր կոնցենտրացիայի ազդանշանման սարքեր				9	«6», կետ 10.7.26	2	
27.	Օդափոխության համակարգի աշխատանքը բլոկավորված է տեխնոլոգիական սարքավորման հետ այնպես, որ բացառվի սարքավորման աշխատանքը անջատված օդափոխության դեպքում				9	«6», կետ 10.7.27	2	
28.	Պայթյունավտանգ կարգի սենքերի բնական օդափոխման ապահովման համար տեղադրված են դեֆլեկտորներ				9	«2», հավելված, կետ 249	2	
29.	Չտաքացվող սենքերում բնական օդափոխությունն իրականացվում է արտաքին պատերի ներքևի մասերում տեղակայված շերտափեղկային ցանցերի միջոցով				9	«2», հավելված, կետ 249	2	
IV	Հակահրդեհային ջրամատակարարման ցանցեր							
30.	Արտաքին հրդեհաշիջումն ապահովված է տարողություններից 40 մ-ից ոչ պակաս հեռավորության վրա գտնվող ոչ պակաս 2 հրշեջ հիդրանտների կամ ոչ պակաս 100 մ ³ տարողությամբ հակահրդեհային ջրավազանի միջոցով				10	«8», հավելված, գլուխ 6-րդ, կետ 39, ենթակետ 5	2	
31.	Հակահրդեհային ջրամատակարարման աղբյուրներին հրշեջ փրկարարական ուժերի և միջոցների մոտեցումը ստուգվողի կողմից փակված չէ				10	«5», կետ 148	2	
V	Հրդեհի ազդանշանման և հրդեհաշիջման համակարգեր							
32.	Գազալցակայանի տարածքում տեղակայված շինությունները սարքավորված են հրդեհի ազդանշանման ինքնաշխատ համակարգով				9	«1», բաժին I, գլուխ 7, կետ 81	2	VII*
33.	Հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերից հրդեհի տագնապի				9	«1», բաժին I, գլուխ 7,	2	

	ազդանշանը փոխանցվում է լիազոր մարմնին					կետ 81		
34.	Հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերը մոնտաժված են նորմերին համապատասխան և գտնվում են սարքին վիճակում				9	«1», բաժին I, գլուխ 7, կետեր 81, 100	2	
VI	Հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներ							
35.	Օբյեկտն ապահովված է հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներով				10	«1», բաժին VIII, կետ 504	1,2	VIII*
36.	«Ա», «Բ», «Վ» կարգի շինություններում կրակմարիչները տեղադրված են հրդեհի հնարավոր օջախներից 30 մետրից ոչ ավելի հեռավորության վրա				10	«1», բաժին VIII, կետ 512	2	
VII	Տեխնիկական անվտանգության ապահովում							
37.	Առկա է արտադրական վտանգավոր օբյեկտը արտադրական վտանգավոր օբյեկտների ռեեստրում գրանցման վկայականը				10	«3», հոդված 19, մաս 1 կետ ժդ	1	
38.	Արտադրական վտանգավոր օբյեկտում առկա է տեխնիկական անվտանգության ամենամյա փորձաքննության եզրակացություն				10	«3», հոդված 11, մաս 6, հոդված 19, մաս 1, կետ ժբ	1	
VIII	Գազալցավորման գործընթաց							
39.	Գազաբալոնների լցավորումն իրականացվում է էլեկտրոնային շտեմարանի տվյալների հետ նույնականացվելուց և նույնականացումից հետո դրական եզրակացություն ստանալուց հետո				2	«7», հոդված 26.1, մաս 4	1,2	
40.	Առկա է արտադրական վտանգավոր օբյեկտի տեխնիկական անվտանգության վկայագիրը				10	«9», բաժին I, գլուխ 2, կետ 3	1,2	

3. ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Նախավերջին սյունակում

1 - փաստաթղթային ստուգում

2 - ակնադիտական ստուգում

1.	«Այո»-այո, առկա է, համապատասխանում է, բավարարում է	V		
2.	«Ոչ»-ոչ, առկա չէ, չի համապատասխանում, չի բավարարում		V	
3.	«Զ/պ»-չի պահանջվում, չի վերաբերում			V

I*- Ավտոգազացավորման ճնշակայանից (ԱԳԼՃԿ, ճնշակ, կուտակիչ, լցարկիչ) մինչև իրեն չպատկանող շինությունները նվազագույն միջտարածությունները ոչ պակաս՝

1) բնակելի և հասարակական շենքեր՝ 50 մ.

2) մշակութային կազմակերպություններ, մանկական և բուժհիմնարկներ, ուսումնական հաստատություններ՝ 75 մ.

3) արտադրական շենքեր՝ 50 մ, նշված հեռավորությունը կարող է նվազեցվել մինչև 30 մ՝ պայմանով, որ պաշտպանվող օբյեկտն ավտոգազացակայանի ուղղությամբ ունենա հակահրդեհային խուլ պատ կամ կառուցված պատնեշներ, որոնք կբացառեն գազի շիթի և բեկորների արտանետումը հորիզոնական ուղղությամբ դեպի պաշտպանվող օբյեկտ.

4) հրդեհապայթյունավտանգ, քիմիական և ռադիոակտիվ վտանգավոր նյութեր պարունակող շենքեր և տեխնոլոգիական սարքավորումներ՝ 75 մ.

5) ընդհանուր ցանցի երկաթուղիներ (լիքքի ստորոտից)՝ 50 մ.

6) մերձատար երկաթուղիներ՝ 30 մ.

7) ավտոմոբիլային ճանապարհների երթևեկելի մասից հաշված ապահովել ՀՀՇՆ 32-01-2022 «Ավտոմոբիլային ճանապարհներ» շինարարական նորմերի 72-րդ կետով սահմանված պահանջները.

8) ավտոգազալցակայանից մինչև այն վայրերը, որտեղ միաժամանակ կարող են գտնվել 800 մարդուց ավելի (մարզադաշտերը, շուկաներ, զբոսայգիներ և այլն)՝ սույն կետի 1-ին և 2-րդ ենթակետերում նշված հեռավորությունները պետք է լինեն առնվազն 2 անգամ ավելի:

II*- ԱԳԼՃԿ-ի տարածքում իրեն պատկանող շինությունների և սարքավորումների միջև նվազագույն միջտարածությունները ոչ պակաս՝

1) գազի կուտակիչներից մինչև՝
ա. ճնշակայանք՝ ճնշակայանքի բարձրությունից առնվազն 1,5 մ և ավելի,
բ. լցավորման բաշխիչ աշտարակներ՝ 15 մ,
գ. ավտոտեխսպասարկման շենքեր, ավտոլվացման կետեր, կաթսայատուն, պահեստներ՝ 30 մ,
դ. տարածքի ցանկապատ՝ 5 մ,
ե. էլեկտրական էներգիայի հաղորդաբաշխման էլեկտրական հոսանքի օդային գծեր՝ օդային գծերի հենասյան բարձրության մեկուկեսապատիկից ոչ պակաս կամ տեղադրվեն օդային գծերի պաշտպանական գոտիների սահմաններից դուրս.

2) ճնշակայանքից մինչև՝
ա. լցավորման բաշխիչ աշտարակներ՝ 6 մ,
բ. ավտոտեխսպասարկման շենքեր, ավտոլվացման կետեր, կաթսայատուն, պահեստներ՝ 25 մ.
3) լցավորման բաշխիչ աշտարակներից մինչև՝ ավտոտեխսպասարկման շենքեր, ավտոլվացման կետեր, կաթսայատուն, պահեստներ՝ 20 մ.

4) սպասասրահից, սննդի կետից և սանիտարական հանգույցից մինչև՝
ա. լցավորման բաշխիչ աշտարակներ՝ 20 մ,
բ. ճնշակայանք՝ 25 մ,
գ. գազի կուտակիչներ՝ 35 մ.
5) օպերատորական շինությունից մինչև գազալցակայանին պատկանող շինություններ և տեխնոլոգիական սարքավորումներ՝ 9 մ.
6) գազի կուտակիչները պետք է տեղադրել ստորգետնյա.
7) լցավորման կղզյակները պետք է իրարից բաժանել պաշտպանական էկրանով՝ բետոնե պատով.
8) լցավորման մեկ կղզյակում միաժամանակ պետք է լցավորել ոչ ավելի, քան մեկ ավտոմեքենա:

III*- Համատեղված (սեղմված բնական գազ, ՀԱԳ, բենզին և դիզելային վառելանյութ) ավտոլցակայանի տարածքում իրեն պատկանող շինությունների և սարքավորումների միջև նվազագույն միջտարածությունները ոչ պակաս՝

1) օպերատորական շինությունից մինչև գազալցակայանին պատկանող շինություններ և տեխնոլոգիական սարքավորումներ՝ 9 մ.

2) սպասասրահից, սննդի կետից և սանիտարական հանգույցից մինչև՝

ա. ՀԱԳ լցավորման բաշխիչ աշտարակներ՝ 15 մ,

բ. ՀԱԳ գազամբարներ՝ 20 մ.

3) ՀԱԳ լցավորման բաշխիչ աշտարակներից և ՀԱԳ գազամբարներից մինչև ավտոտեխսպասարկման շենքեր և ավտովազման կետեր՝ 20 մ.

4) ՀԱԳ լցավորման բաշխիչ աշտարակներից մինչև սեղմված բնական գազի և բենզինի լցավորման բաշխիչ աշտարակներ՝ 4 մ.

5) սեղմված բնական գազի լցավորման բաշխիչ աշտարակներից մինչև բենզինի լցավորման բաշխիչ աշտարակներ՝ 8 մ.

6) ՀԱԳ ստորգետնյա գազամբարներից և հեղուկ վառելանյութի ստորգետնյա տարողություններից մինչև ավտոգազալցակայանի կուտակիչներ՝ 10 մ.

7) ՀԱԳ ստորգետնյա գազամբարների և հեղուկ վառելանյութի ստորգետնյա տարողությունների միջև հեռավորությունը պետք է լինի՝
ա. վերգետնյա գազամբարների և վերգետնյա տարողությունների միջև՝ մոտակա ամենամեծ տարողության տրամագծից ոչ պակաս, բայց առնվազն 2 մ,

բ. ստորգետնյա գազամբարների և ստորգետնյա տարողությունների միջև մոտակա ամենամեծ տարողության տրամագծի կեսից ոչ պակաս, բայց առնվազն 1 մ:

IV*- ՀԱԳ գազամբարներից մինչև գազալցակայանին չպատկանող շենքերն ու շինությունները նորմերով պահանջվող նվազագույն միջտարածությունները պակաս չեն, քան

ա) վերգետնյա մինչև 20խմ և ստորգետնյա մինչև 50խմ տարողությամբ գազամբարների դեպքում

	Շենքեր, կառուցվածքներ և հաղորդակցուղիներ	Հեռավորությունը գազամբարներից լուսանցով, մ				Հեռավորությունը գոլորշիացման կամ խմբային բալոնային կայանքից լուսանցով, մ		
		Վերգետնյա		Ստորգետնյա				
		Կայանքի գազամբարների ընդհանուր տարողության դեպքում, խմ						
		Մինչև 5	5-10	10-20	Մինչև 10	10-20	20-50	
1.	Հասարակական շենքեր և կառուցվածքներ	40	50	60	15	20	30	25
2.	Բազմաբնակարան և անհատական բնակելի և առանձնատներ	20	30	40	10	15	20	12

բ) վերգետնյա և ստորգետնյա մինչև 8000 խմ տարողությամբ գազամբարների դեպքում

NN ը/կ	Շենքեր, սենքեր և հաղորդա-կցուղիներ	Լուսանցային հեռավորությունը ՀԱԳ գազամբարներից, մ									Հեռավորությունը ՀԱԳ օգտա-գործող սենքե-րից, կայան-ներից,մ	Հեռավորությունը լիցքավորված բալոնների պահեստից ընդհանուր տարողությամբ, խմ	
		Վերգետնյա գազամբարներ					Ստորգետնյա գազամբարներ						
		Ընդհանուր տարողության դեպքում, խմ											
		20-ից ավել մինչև 50 ներառ.	բարձր 50- մինչև 200	բարձր 50 մինչև 500	բարձր 200 մինչև 8000	բարձր 50 մինչև 200	բարձր 50 մինչև 500	բարձր 200 մինչև 8000					
		Մեկ գազամբար, առավելագույն տարողությունը, խմ											
		պակաս 25	25	50	100	մեծ 100 մինչև 600	25	50	100	մեծ 100 մինչև 600		մինչև 20	բարձր 20
1.	Բնակելի, հասարակական, վարչական, կենցաղային, արտադրական շենքեր, ավտոտնակներ և բաց կանգառներ*	70 /30/	80 /50/	150 /100/**	200	300	40 /25/	75 /55/**	100	150	50	50 (20)	100 (30)
2.	Վերգետնյա կառուցվածքներ և հաղորդա-կցուղիներ (էստակադներ, ջերմատարներ և այլն) բնակելի շենքերի օժանդակ կառույցներ	30 /15/	30 /20/	40 /30/	40 /30/	40 /30/	20 /15/	25 /15/	25 /15/	25 /15/	30	20 /15/	20 /20/
3.	Ստորգետնյա հաղորդակցուղիներ (բացի ԳԼԿ տարածքի գազատարերը)	Ցանկապատի սահմաններից դուրս, ըստ համապատասխան գործող շինարարական նորմերի											
4.	ԷՀԳ, ՏԵ, բաժանարար սարքեր	Ըստ ՀՀ կառավարության 21.04.2023թ. էլեկտրատեղակայանքների սարքվածքի կանոնները հաստատելու մասին N 592-Ն որոշման											
5.	Վերգետնյա կառուցվածքներ և հաղորդա-կցուղիներ (էստակադներ, ջերմատարներ և այլն) բնակելի շենքերի օժանդակ կառույցներ	50	75	100***	100	100	50	75***	75	75	50	50	50

6.	Մերձատար երկաթուղիներ, կազմակերպությունների ճանապարհներ, երկաթուղիներ, I կարգի ավտոմոբիլային ճանապարհներ	30 /20/	30*** /20/	40*** /30/	40 /30/	40 /30/	20*** /15/***	25*** /15/***	25 /15/	25 /15/	30	20 /20/	20 /20/
1.	* Հեռավորությունը բնակելի և հասարակական շենքերից անհարժեշտ է ընդունել ինքնուրույն հարթակի վրա տեղադրված ՀԱԳ և այլ օբյեկտների համար՝ նշվածից ոչ պակաս, իսկ վարչական, կենցաղային, արտադրական շենքերից, կաթսայատներից, ավտոտնակներից - ըստ փակագծերում բերված տվյալների, բայց ոչ պակաս համապատասխան շենքերի ու կառուցվածքների համար աղյուսակ 10-ում նշվածներից:												
2.	** Թույլատրվում է մինչև 200 խմ ընդհանուր տարողությամբ ԳԼԿ գազամբարից հեռավորությունը կրճատել մինչև 70 մ՝ վերգետնյա կատարման դեպքում, ստորգետնյա՝ մինչև 35 մ, իսկ մինչև 300 խմ տարողության դեպքում - համապատասխանաբար 90 և 45 մ:												
3.	*** Թույլատրվում է երկաթգծերից և ավտոմոբիլային ճանապարհներից (տող 5) հեռավորությունը մինչև 200 խմ ընդհանուր տարողությամբ, վերգետնյա ՀԱԳ գազամբարները կրճատել մինչև 75 մ, ստորգետնյա գազամբարները՝ մինչև 50 մ: Հեռավորությունը կազմակերպության տարածքից դուրս անցնող մերձատար, ուղիներից և այլն (տող 6) մինչև ոչ ավել 100 խմ ընդհանուր տարողությամբ ՀԱԳ գազամբարները թույլատրվում է կրճատել՝ վերգետնյա կատարման դեպքում մինչև 20 մ և ստորգետնյա կատարման՝ մինչև 15 մ, իսկ ուղիների և ճանապարհների կազմակերպությունների տարածքներով անցման դեպքում (կետ 6) այդ հեռավորությունները կրճատվում են մինչև 10 մ գազամբարների ստորգետնյա կատարման դեպքում:												
4.	Փակագծերում նշված հեռավորությունները տրված են արդյունաբերական կազմակերպությունների տարածքում տեղավորված ՀԱԳ գազամբարների և լիցքավորված բալոնների պահեստների համար:												
5.	Լիցքավորված բալոնների պահեստից մինչև արդյունաբերական և գյուղատնտեսական կազմակերպությունների շենքերը, ինչպես նաև արտադրական բնույթի կենցաղային սպասարկման կազմակերպություններն անհրաժեշտ է ընդունել ըստ փակագծերում բերված տվյալների:												
6.	Յուրաքանչյուրը 50 խմ միավոր տարողությամբ երկու գազամբարների տեղադրման դեպքում հեռավորությունը մինչև ԳԼԿ չվերաբերող շենքերը (բնակելի, հասարակական, արտադրական և այլն) թույլատրվում է կրճատել՝ վերգետնյա գազամբարների համար մինչև 100 մ (համապատասխան համաձայնեցումների և հիմնավորում-հաշվարկների առկայությամբ), ստորգետնյանների համար՝ մինչև 50 մ:												
7.	Հեռավորությունը գազամբարներից մինչև այն տեղերը, որտեղ միաժամանակ կարող են 800 մարդուց ավել գտնվել (մարզադաշտեր, շուկաներ, զբոսայգիներ, բնակելի տներ և այլն), ինչպես նաև մինչև դպրոցական և նախադպրոցական, սանատոր բուժման կազմակերպությունները անհրաժեշտ է ավելացնել 2 անգամ:												
8.	ԳԼԿ վառելիքալիցքավորման կետից նվազագույն հեռավորությունն անհրաժեշտ է սահմանել ըստ քաղաքաշինության բնագավառի օրենսդրական ակտերի պահանջների՝ այդ թվում դիտարկելով հրդեհային անվտանգության նորմերը:												

V*- ՀԱԳ լցակայանի տարածքում իրեն պատկանող շենքերի, շինությունների և սարքավորումների միջև միջտարածությունները պակաս չեն, քան

- ա) ստորգետնյա գազամբարները լցավորման սյունակներից- 20 մետրից,
- բ) վերգետնյա գազամբարները լցավորման սյունակներից- 30 մետրից,

գ) լցավորման սյունակները ավտոմոբիլային ճանապարհներից - 10 մետրից,
 դ) օպերատորական շինությունը գազալցակայանների տեխնոլոգիական սարքավորումներից - 9 մետրից,
 ե) սպասասրահից (սննդի կետ) մինչև՝

- ՀԱԳ լցավորման սյունակները - 15 մետրից,
- ՀԱԳ գազամբարները - 20 մետրից,

զ) ՀԱԳ լցավորման սյունակները սեղմված բնական գազի և բենզինի լցավորման սյունակներից - 4 մետրից,
 է) սեղմված բնական գազի լցավորման սյունակները բենզինի լցավորման սյունակներից - 8 մետրից:

VI*- Շինությունների պայթյունահրդեհավտանգավորության կարգը.

NN ը/կ	Շինության կարգը	Շենքերում և սենքերում գտնվող նյութերի բնութագիր
1.	«Ա» պայթյունահրդեհավտանգ	28°C-ից ոչ ավել բռնկման ջերմաստիճան ունեցող այրվող գազեր, դյուրավառ հեղուկներ՝ այն քանակությամբ, որ կարող են ստեղծել պայթյունավտանգ օդագազագոլորշային խառնուրդներ, որոնց բռնկման ժամանակ շինությունում առաջանում է 5 կիլոպասկալը գերազանցող պայթյունի հաշվարկային ավելցուկային ճնշում: Ջրի, օդի, թթվածնի և միմյանց հետ փոխազդելիս պայթելու և այրվելու ընդունակ նյութեր այն քանակությամբ, երբ առաջանում է 5 կիլոպասկալը գերազանցող պայթյունի հաշվարկային ավելցուկային ճնշում:
2.	«Բ» պայթյունահրդեհավտանգ	28°C-ից ոչ ավել բռնկման ջերմաստիճան ունեցող այրվող փոշիներ կամ մանրաթելեր, այրվող հեղուկներ՝ այն քանակությամբ, որ կարող են ստեղծել պայթյունավտանգ փոշեօդային կամ օդագոլորշային խառնուրդներ, որոնց բռնկման ժամանակ շինությունում, առաջանում է 5 կիլոպասկալը գերազանցող պայթյունի հաշվարկային ավելցուկային ճնշում:
3.	«Վ» հրդեհավտանգ	Դյուրավառ, այրվող և դժվար այրվող հեղուկներ, կոշտ այրվող և դժվար այրվող նյութեր: Նյութեր, որոնք ընդունակ են միայն այրվել ջրի, օդի թթվածնի կամ միմյանց հետփոխազդելիս՝ պայմանով, որ այն շինությունները, որտեղ դրանք առկա են չեն պատկանում «Ա» կամ «Բ» կարգերին:
4.	«Գ»	Տաք, շիկացած կամ հալված վիճակում գտնվող չայրվող նյութեր, որոնց մշակումը ուղեկցվում է ճառագայթային ջերմություն, կայծի և բոցի անջատմամբ: Այրվող գազեր,

		հեղուկներ և կոշտ նյութեր, որոնք օգտագործվում են, որպես վառելանյութ:
5.	«Դ»	Սառը վիճակում գտնվող չայրվող նյութեր:

VII*- Հրդեհի ազդանշանման ինքնաշխատ համակարգերով օբյեկտների համալրման չափանիշներն են.

Պահպանվող օբյեկտների տեսակը	Պահանջվող հակահրդեհային համակարգեր	
Շենքեր	ՀՀԱԻԿ	ՀՏԱԻՀ և ՀՏԱՓԻՀ
	Նորմատիվ ցուցանիշներ	
1. Ավտոլցավորման կայաններ (այդ թվում նաև բեռնարկղային տիպի), ինչպես նաև դրանց կազմում գտնվող խանութներ, կրպակներ և տաղավարներ	-----	Անկախ մակերեսից

VIII*- Շենքերը և շինությունները ձեռքի կրակմարիչներով ապահովելու չափանիշները ներկայացված են ստորև ներկայացված աղյուսակներում.

NN ը/կ	Շինության կարգը	Պաշտպանվող սահմանային մակերեսը, մ²	Հրդեհի դասը	Փրփրային և ջրային կրակմարիչներ 10 և տարողությամբ	Փոշային կրակմարիչներ տարողությամբ, և			Ֆրեոնային կրակմարիչներ 2(3) և տարողությամբ	Ածխաթթվային կրակմարիչներ, տարողությամբ և	
					2	5	10		2	5(8)
1.	Ա.Բ.Վ. այրվող գազեր և հեղուկներ	200	A	2++	-	2+	1++	-	-	-
			B	4+	-	2+	1++	4+	-	-
			C	-	-	2+	1++	4+	-	-
			D	-	-	2+	1++	-	-	-
			(E)	-	-	2+	1++	-	-	2++
2.	Վ	400	A	2++	4+	2+	1+	-	-	2+
			D	-	-	2+	1++	-	-	-
			(E)	-	-	2++	1+	2+	4+	2++
3.	Գ	800	B	2+	-	2++	1+	-	-	-
			C	-	4+	2++	1+	-	-	-

4.	Գ.Դ.	1800	A	2++	4+	2++	1+	-	-	-
			D	-	-	2+	1++	-	-	-
			(E)	-	2+	2++	1+	2+	4+	2++
5.	Հասարակական շենքեր	800	A	4++	8+	4++	2+	-	-	4+
			E	-	-	4++	2+	4+	4+	2++

Սույն աղյուսակում ամրագրված՝ տարբեր դասերի հրդեհների մարման համար փոշային կրակմարիչները պետք է ունենան համապատասխան լիցքավորում, «A» դասի համար ABC(E) փոշի, «D» դասի համար՝ (D):

Սույն աղյուսակում՝

ա) «++» նշանով նշված են օբյեկտների ապահովման համար առաջարկվող կրակմարիչները.

բ) «+» նշանով նշված են կրակմարիչներ, որոնց օգտագործումը թույլատրվում է առաջարկվող կրակմարիչների բացակայման և համապատասխան հիմնավորման դեպքում.

գ) «-» նշանով նշված են կրակմարիչներ, որոնցով չի թույլատրվում ապահովել օբյեկտները:

Շենքերը և շինություններն, ըստ մակերեսի, օդափրփրային, համակցված, փոշե, և ածխաթթվային կրակմարիչներով ապահովվում են համաձայն հետևյալ աղյուսակի.

NN ը/կ	Շինության կարգը	Պաշտպանվող սահմանային մակերեսը, մ ²	Հրդեհի դասը	Օդափրփրային կրակմարիչներ (փրփուր)100 և տարողությամբ	Համակցված կրակմարիչներ (փրփուր, փոշի) 100 և տարողությամբ	Փոշե կրակմարիչներ 100 և տարողությամբ	Ածխաթթվային կրակմարիչներ, տարողությամբ և	
							25	80
1.	Ա,Բ,Վ (այրվող գազեր և հեղուկներ)	500	A	1++	1++	1++	-	-
			B	2+	1++	1++	-	-
			C	-	1+	1++	-	-
			D	-	-	1++	-	-
			E	-	-	2+	-	-
2.	Գ (բացի այրվող	800	A	1++	1++	1++	-	-

	գազերից և հեղուկներից)		B	2+	1++	1++	-	-
			C	-	1+	1++	-	-
			D	-	-	1++	-	-
			E	-	-	1+	-	-

Սույն աղյուսակում ամրագրված տարբեր դասերի հրդեհների օջախների հրդեհաշիջման համար փոշու և համակցված կրակմարիչները պետք է ունենան համապատասխան լիցքավորում՝

- 1) «A» դասի համար՝ ABC(E) փոշի.
- 2) «B», «C» և «E» դասի համար՝ BC(E) կամ ABC(E) փոշի.
- 3) «D» դասի համար՝ D փոշի:

Սույն աղյուսակում.

ա) «++» նշանով նշված են օբյեկտների ապահովման համար առաջարկվող կրակմարիչները.

բ) «+» նշանով նշված են կրակմարիչներ, որոնց օգտագործումը թույլատրվում է առաջարկվող կրակմարիչների բացակայման և համապատասխան հիմնավորման դեպքում.

գ) «-» նշանով նշված են կրակմարիչներ, որոնցով չի թույլատրվում ապահովել օբյեկտները:

ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ ԳԱԶԱԼՑԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳԱԹԵՐԹԻ

Սույն ստուգաթերթում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները՝

1) *այրվող նյութ*՝ ինքնուրույն, կրակի աղբյուրի հեռացումից հետո այրվող նյութ.

2) *հակահրդեհային միջտարածություն*՝ շինությունից դեպի հարևան շինություններ կրակի տարածումը կանխարգելելու նպատակով նախատեսված տարածություն.

3) *պայթյունահրդեհավրանգ*՝ ջրի, օդի, թթվածնի կամ միմյանց հետ շփվելիս պայթելու և այրվելու ունակ նյութեր:

4) *պայթյունավրանգ*՝ պայթյունի վտանգ առաջացնելու, առանց օդի, թթվածնի մասնակցության պայթյունի ունակություն:

5) *հրդեհաշիջման և հրդեհի ազդանշանման ինքնաշխատ կայանքներ* (ՀՀԱԻԿ)՝ նախատեսված են հրդեհաշիջման և հրդեհի վայրի հայտնաբերման համար:

6) *հրդեհի տագնապի ազդարարման ինքնաշխատ համակարգ* (ՀՏԱԻՀ)՝ նախատեսված է հրդեհի տագնապի ազդարարման համար:

7) *հրդեհի տագնապի ազդանշանի փոխանցման ինքնաշխատ համակարգ* (ՀՏԱՓԻՀ)՝ նախատեսված է հրդեհի տագնապի ազդանշանը օբյեկտից կապի որևէ հնարավոր միջոցով լիազոր մարմնին հաղորդման համար:

8) *լիազոր մարմին*՝ Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի նախարարություն:

9) *օբյեկտի ղեկավար*՝ պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ղեկավարներ, պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների, պետական հիմնարկների և հարյուր տոկոս պետական մասնակցությամբ իրավաբանական անձանց ղեկավարներ, առևտրային կազմակերպությունների սեփականատերեր, հասարակական և բարեգործական կազմակերպությունների հիմնադիրներ, ֆիզիկական անձ.

10) *հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներ*՝ կրակմարիչներ, արկղ ավազով, դույլ, բահ, կեռածող, կացին:

4. ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐ

1. Տվյալ ստուգաթերթը կազմվել է հետևյալ նորմատիվ փաստաթղթերի հիման վրա՝

- 1) «1»- Տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարի 2015 թվականի հունիսի 18-ի N 595-Ն հրաման (հավելված 1),
- 2) «2» - ՀՀՇՆ 42-01-2023 ««Գազաբաշխիչ համակարգեր» շինարարական նորմեր»,
- 3) «3» - «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» ՀՀ օրենք,
- 4) «4» - 2023 թվականի ապրիլի 13-ի Կառավարության N 539-Ն որոշում,
- 5) «5» - ՀՀՇՆ 21-01-2014 «Շենքերի և շինությունների հրդեհային անվտանգություն»,
- 6) «6» - ՇՆՁ IV-12.101-04 «Գազաբաշխման համակարգերի նախագծում և շինարարություն»,
- 7) «7» - «Ավտոմոբիլային տրանսպորտի մասին» ՀՀ օրենք,
- 8) «8»- Կառավարության 2022 թվականի հուլիսի 21-ի N 1131-Ն որոշում,
- 9) «9» - Տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարի 2015 թվականի հունիսի 18-ի թիվ 594-Ն հրաման:

Տեսչական մարմնի ծառայող_____

(ստորագրությունը)

Տնտեսավարող_____

(ստորագրությունը)

»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Լ. ՄԱԿՈՒՆՑ